

Karmazin György: Készletek és termékciklusok hatása a vállalatok versenyképességére

Az alapanyagok és félkész termékek vállalaton belüli és vállalatok közötti átfutási ideje kulcsszerepet játszik a vállalatok eredményességében és a vevők kiszolgálási színvonalának növelésében. Az alapanyagok és félkész termékek átfutási idejének csökkentése kiemelt szerepet kapott az utóbbi években a menedzserek döntéseiben. „A szállítási/átfutási idő közvetlenül befolyásolja az ügyfelek készlet szintjét, illetve készletezési költségeit” (Földesi, 2006, 163.o.). Az időalapú verseny nem csak az alapanyagok és félkész termékek, alkatrészek forgási sebességét növelte, hanem jelentős hatással van a vállalatok készletezési magatartására is. A vállalatok összköltségén belül a készlet tartási és készletezési költségek akár a vállalat tulajdonában lévő készletek 20%-át is elérhetik (Szegedi, 2012).

A készletek csökkentésével – azoknak az ellátási láncon belüli felgyorsításával – jelentős költségmegtakarítást érhetünk el. „A készletek a logisztikában fontos szerepet töltenek be, ezért különösen fontos ezek tervezése, felügyelete annak érdekében, hogy a készletköltségeket minimalizáljuk” úgy, hogy közben „az ügyfelek ellátásának kívánt színvonalát biztosítsuk” (Földesi, 2006, 171.o.). A készletektől mindenki szabadulni akar. A nagy vállalatok és a kereskedelmi láncok a beszállítóikra „nyomják” a készleteiket, ami jelentős tökelekötést eredményez náluk. A készletezési költségek csökkentésének köszönhetően a termékek végső árában jelentős engedményeket lehet tenni. „A 2008-2009-es recesszió egyik szembevető hatása a készlet szintek látványos lecsökkenése volt, ami rugalmasabbá, karcsúbbá tette a vállalkozásokat” (Chikán, 2012, 2.o.). Ennek változásáról és a tendencia megfordulásáról szól az amerikai éves logisztikai jelentés (State of Logistics Report, the Council of Supply Chain Management Professionals, 2013), amely a készlet szintek recesszió előtti szintjére történt emelkedésről szól.

A gyártási stratégiák jelentős hatással vannak a készletekre. Simchie-Levi szerint a cégek gyártási stratégiája „az értékesítési csatornától, a vállalkozásnak a vevők felé vállalt reakcióidejétől és a rugalmasságtól függ.” (Simchie-Levi, 2010, 48.o.). A szerző három stratégiát különböztet meg, az első a készletre gyártás („*push*”), a második a megrendelésre történő összeállítás („*pull*”), a harmadik pedig a megrendelésre történő gyártás („*push-pull*”) (Simchie-Levi, 2010, 49-50.o.). A gyártási stratégiák nagyban függenek a termelés „rugalmasságától és reagálási idejétől”, ellenben, ha a piac elvárásai miatt, az adott gyártási stratégia nem megfelelő, akkor az értékesítési csatorna jobb megválasztásával lehet alacsonyabb készlet szintek mellett is versenyképesnek maradni. Összefoglalva, „ez azzal a következménnyel jár, hogy lényegében az értékesítési csatorna határozza meg a gyártási és az elosztási stratégiákat” állapítja meg Simchie-Levi (2010, 51.o.).

A fenti kutatások és piaci szereplők véleménye illetve az értéklánc, ellátási lánc szemlélet alapján megállapíthatjuk, hogy nem csak egy termelő vagy értékesítő vállalat készletét szükséges csökkenteni, hanem az egész csatorna készletezési költségét. A készletre gyártást felváltotta a rendelésre gyártás (autóipar). A készlet tartási költségek (tárolás, nyilvántartás, adminisztráció stb.) csökkentésében jelentős szerepet játszanak az ellátási láncban szerepet vállaló logisztikai vállalatok. A legjobb példája ennek az „outsourcing”, mely bizonyos folyamatok kiszervezését jelenti (Scott, Lundgren és Thompson, 2011).

Karmazin György: Készletek és termékciklusok hatása a vállalatok versenyképességére

Felhasznált irodalom:

Földesi, P. (2006): Logisztika I-II. (P. Földesi, Szerk.) Győr: Szent István Egyetem, 163.o.

Szegedi, Z. (2012): Ellátásilánc-menedzsment. Budapest: Kossuth Kiadó

Simchi-Levi, D. (2010): Operations Rules – Delivering Customer Value through Flexible Operations. Cambridge, Massachusetts, London, England: The MIT Press

Scott, C. et al. (2011): Guide to Supply Chain Management. Berlin: Springer

Chikán, A. (2012): Túl sok készlet? in Chikán A. (szerk): Logisztikai Híradó, 2012. augusztus